

N:o 189.

Af herrar **C. R. Johansson** i Jönköping och **L. G. Broomé** i Bårslöf, om skrifvelse till Konungen angående kristendomsundervisningen i folkskolorna.

I en vid innevarande riksdag inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 137, har herr J. Byström föreslagit, »att Riksdagen må i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vidtaga sådana åtgärder rörande kristendomsundervisningen i folkskolan, att denna undervisning, i hvad den afser fjärde och femte hufvudstyckena i katekesen, måtte utgå från läroplanen och i stället förläggas till vederbörlig konfirmationsskola».

I motiveringen till nämnda förslag har herr Byström angifvit såsom sitt syfte med motionen, dels att man genom den däri förordade afkortningen af folkskolans lärokurs i katekes skulle verksamt inskränka den för långt drifna katekesutanläsning, hvaröfver ofta kagas, dels att man genom den föreslagna åtgärden skulle undanröja de svårigheter, som följa däraf, att föräldrar, hvilka hysa en från den evangeliskt-lutherska kyrkans lära afvikande uppfattning rörande vissa lärostycken, blott med stor motvilja låta sina barn deltaga i katekesundervisningen i folkskolan och stundom rent af vägra att låta dem deltaga i denna undervisning.

Det af herr Byström först angifna syftemålet med hans motion kan möjligen i någon mån vinnas på den af honom föreslagna vägen, ehuru olika meningar sannolikt skola komma att göra sig gällande, huruvida denna väg är den för nämnda syftemål lämpligaste. Däremot är det uppenbart, att den af honom förordade åtgärden icke är tillräcklig för vinnande af det andra syftet eller aflägsnandet af de svårigheter, som

uppkomma därigenom, att vissa föräldrar på grund af sin från den statskyrkliga bekännelsen afvikande kristliga uppfattning hysa betänkligheter mot att låta sina barn deltaga i den obligatoriska katekesundervisningen. Lärostycken, rörande hvilka olika kristna hafva olika meningar, förekomma ju, som bekant, icke blott i fjärde och femte^{1/2} hufvudstyckena, utan äfven i de öfriga, särskildt i det andra.

Det är emellertid en angelägenhet af vikt, att åtgärder vidtagas till aflägsnande af de ur sistnämnda förhållande uppkommande olägenheterna, och att dessa åtgärder blifva sådana, att det afsedda ändamålet genom dem i möjligaste mån vinnes. Det ligger lika mycket i statens och statskyrkans välförstådda intresse som i de samhällsmedlemmars, hvilka hysa från den statskyrkliga bekännelsen skiljaktiga kristliga läromeningar, att onödiga konflikter i bekännelsefrågor undvikas, i synnerhet på barnuppföstrans område, och att befintliga anledningar till sådana konflikter skaffas ur vägen. Det kan icke nekas, att en sådan anledning föreligger i skyldigheten för alla föräldrar, hvilka icke formligen utträdt ur statskyrkan, att låta sina barn deltaga i katekesundervisningen, som ju är en undervisning i specifikt evangeliskt-luthersk bekännelse. För föräldrar med utpräglad kristlig ståndpunkt, men af från den evangeliskt-lutherska i viss mån afvikande bekännelse, måste denna skyldighet kännas som en form af religionstvång, hvaremot de protestera och hvarifrån de söka befria sig. Endast den omständigheten, att gällande författningar i detta afseende i regeln af vederbörande skolråd tillämpats med berömvärd urskillning och varsamhet, har åstadkommit, att svårare brytningar i anledning af denna skyldighet hittills i allmänhet kunnat undvikas. En sådan urskillning och varsamhet från vederbörande skolråds sida kan emellertid icke alltid påräknas, såsom i synnerhet ett nyligen inträffadt och af herr Byström i hans motion omnämndt fall i Skåne ådagalägger. Det måste under sådana omständigheter anses ändamålsenligt och af behovet påkalladt, att åtgärder vidtagas, genom hvilka ifrågavarande skyldighet afskaffas i de fall, där sådant utan skada eller fara för samhället kan ske.

Den lämpligaste utvägen för vinnandet af detta syfte torde ligga däri, att föreskrifter utfärdas, på grund af hvilka lärjungar i folkskola kunna befrias från skyldigheten att deltaga i katekesundervisningen, när föräldrarna sådant begära af den anledningen, att de omfatta annan kristen åskådning än den evangeliskt-lutherska, och själfva draga försorg om barnens undervisning i kristlig tros- och sedelära. Då sådana föräldrar ej rimligen böra kunna hafva några betänkligheter mot att låta sina barn deltaga i bibelläsning och undervisning i biblisk historia, synes den ifråga-

satta rätten till befrielse ej behöfva gälla dessa ämnen, utan endast katekesundervisningen.

På grund af hvad sålunda anförts vilja vi vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t utfärda sådana föreskrifter rörande undervisningen i kristendomskunskap i folkskolan, att föräldrar, som omfatta annan kristen lärouppfattning än den evangeliskt-lutherska och som själfva draga försorg om sina barns undervisning i kristlig tros- och sedelära, må äga rätt att för sina barn erhålla befrielse från undervisningen i katekes i folkskolan.

Stockholm den 3 april 1903.

Robert Johansson.

L. Gust. Broomé.